

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Alby vårdcentral

Klinik

Allmänmedicin

Specialitet

2021-12-07

Datum

Norsborg

Ort

Magnus Tufvesson och Åsa Boström

Inspektörer

Styrkor

- Valfungerande enhet med brett allmänmedicinskt symtom- och sjukdomspanorama.
- Erfaren och stöttande verksamhetschef som tagit fram konkreta introduktionsdokument för ST.
- Engagerad handledargrupp som ger sina ST tydligt stöd i vardagen.
- Utmärkta individuella utbildningsplaner hos medvetna ST-läkare som tar ansvar för sin egen utbildning.
- Valfungerande SR-funktion som ger gott stöd till verksamheten.
- Flera goda exempel på gott utbildningsklimat som innefattar hela vårdcentralens personal.

Svagheter

Förbättringspotential

- Utveckla lokal rutiner gällande struktur och återkoppling av kompetenser som ingår i den individuella ST-planen. Detta som komplement till den goda utbildningskulturen på enheten.
- Vidareutveckla användning i vardagen av strukturerade utvärderingsinstrument och involvera gärna hela vårdcentralen i detta. (Tex Mini-CEX, DOPS, CBD, 360 gr).
- Låt ST handleda studenter/vik ul/AT och få återkoppling strukturerat på denna handledning.
- Utveckla de vetenskapliga samtalen på läkarmöten, tex genom att gå igenom vetenskapliga studier med relevans för det vardagliga kliniska arbetet.
- Låt ST-läkarna praktisera mer ledarskap på vårdcentralen. Detta kan ske genom att leda läkarmöten, leda arbetsplatsträffar och team-möten samt auskultera hos verksamhetschef.
- Utveckla arbetet lokalt avseende den pedagogiska kompetensen, tex genom att undervisa och hålla föreläsningar lokalt samt få konstruktiv strukturerad återkoppling på detta.
- Fortsätt det goda arbetet med IUP där man beskriver hur kompetensutveckling och bedömning av kompetens utförs i varje delmål.
- Se över möjlighet att utifrån individuella utbildningsplaner kunna påverka längd och innehåll på sidotjänstgöringar (i samverkan med SR).
- Ge handledarna goda förutsättningar att utföra sitt uppdrag. Fortsätt stötta dem från ledningen att kunna avsätta tid för HL-uppdrag utöver schemalagda handledningstillfällen med ST. Detta innefattar HL-träffar och annat arbete kopplat till ST-utbildningen.
- Utveckla arbetet med förberedelse inför, avstämning under, samt uppföljning efter sidotjänstgöring utifrån det individuella utbildningsprogrammet.
- Sätt upp inköpt öronmikroskop enligt plan och implementera användningen av detta i verksamheten.
- Låt ST-läkarna utveckla det kritiskt granskande vetenskapliga arbetet i basgrupperna och på vårdcentralen, tex genom granskning av vetenskapliga artiklar med tydlig förankring i den allmänmedicinska vardagen där man går igenom vetenskapliga begrepp, begränsningar och extrapolerbarhet gällande studieresultat mm.
- Medvetandegör tillgången till vetenskapligt bibliotek via KI som man har under hela ST-tiden enligt studierektor.

STRUKTUR

A Verksamheten

De övergripande riktlinjer som behöver finnas från vårdgivaren för att säkra att ST bedrivs med hög och jämn kvalitet samt utvärderas finns. Tjänstgöringen på Alby vårdcentral bedöms vara tillräckligt allsidig för att uppfylla de krav målbeskrivningen ställer. BVC finns i närområdet som man samarbetar med. Hemsjukvård ingår i vårdcentralens uppdrag där ST deltar. Inget SäBo finns kopplat till enheten.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska genomföras finns.
- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska utvärderas finns.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Alby vårdcentral har cirka 9900 listade patienter. Vårdcentralen bemannas av 4 specialister i allmänmedicin med en tjänstgöringsgrad motsvarande 4,0 heltider. 3 ST-läkare finns här liksom 1 AT-läkare och 4 vikarierande läkare före legitimation. Alla ST-handledare är handledarutbildade med aktuell utbildning. Vårdcentralen är välbemannad med övriga kompetenser som krävs för att bedriva verksamhet inom vårdvalet. Sittande handledning varje vecka och goda möjligheter till löpande instruktioner under det vardagliga kliniska arbetet. Man beskriver en god utbildningskultur bland alla medarbetare på enheten. ST-studierektorn är specialist i allmänmedicin.

Föreskrift

- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Tillgång till specialistkompetent studierektor med handledarutbildning finns.
- Tillräckligt många läkare med relevant specialitet och kompetens finns för att alla ST ska få adekvat handledning.
- Tillräckligt många läkare och andra medarbetare med relevant kompetens finns för att instruktioner ska kunna ges.

Allmänna råd

- Studierektorn har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Generella skriftliga instruktioner för ST-handledning finns.
- Regelbundna handledarträffar för ST-handledarna finns.
- Skriftlig uppdragsbeskrivning för SR finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

ST-läkare har egen expedition av kombityp. Utrustning i form av gynstol finns. Rektoskopiundersökningmaterial finns och nyttjas på egna expeditionen. Litteratursökning görs huvudsakligen on-line och ST-läkarna har tillgång till Karolinska Univeristetsbibliotekets on-line-funktion. Öronmikroskop finns inköpt, uppvisas vid inspektion och skall sättas upp i rum på vårdcentralen under jan 2022 enligt verksamhetschef.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

Adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling finns.

Kvalitetsindikator

ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.

Tillgång till IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas, stöd från bibliotek eller FoU-enhet finns.

Gradering

A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.

B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.

D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

ST-läkare som upprättat individuella utbildningsprogram utgående från målbeskrivningen. Stödet i programmet "ST-forum.se" nyttjas. Individuella utbildningsprogram är väl genomarbetade och uppvisar en god medvetenhet om hur man kan arbeta med målbeskrivningen utifrån modellen mål-metod-utvärdering/uppföljning. Gällande uppföljningsdelen kan denna utvecklas ytterligare och fortsätta följas upp regelbundet tillsammans med handledare. Vikarierande underläkare har handledare och gott stöd på enheten men formella individuella utbildningsprogram för dessa har vi inte fått ta del av.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg.
- Jourtjänstgöring/beredskap uppfyller kraven i målbeskrivningen.

Föreskrift

- Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen.
- Det individuella utbildningsprogrammet följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren.

Allmänna råd

- SR bör utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- SR bör medverka till utarbetning av ST-läkarnas introduktionsprogram.
- SR bör ta del av verksamhetschefens och handledarens bedömning av ST-läkaren.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning för de leg läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten med siktet inställt på ST finns.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i mål-beskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

E Handledning och uppföljning

Man går igenom individuellt utbildningsprogram under schemalagd handledning regelbundet och beskriver uppföljning med journalgenomgångar (handledare + ST). Medsittning nyttjas men kan utvecklas ytterligare och man har i handledargruppen påbörjat dialog kring vidareutveckling av denna. Man nyttjar etablerade metoder för kompetensvärdering och återkoppling. Användande-graden kan höjas och man kan använda fler metoder. Årsrapporter med genomgång tillsammans med ST, handledare, studierektor och verksamhetschef.

Föreskrift

- Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST.
- ST-läkaren har tillgång till handledare under varje utbildningsperiod.
- Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet görs under hela ST.
- Kontinuerlig bedömning utförs av verksamhetschef (motsvarande) och huvudsaklig handledare.
- Verksamhetschef (motsvarande) ansvarar för att den kontinuerliga bedömningen dokumenteras.

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner.
- Handledningen är inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring.
- Handledarutbildningen bör omfatta handledning, pedagogik, metoder för bedömning, kommunikation och etik.
- Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand kända och överenskomna metoder.
- Påvisade brister i ST-läkarens kompetens leder till en åtgärdsplan.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidutbildning följs upp.
- Varje enhet har en plan för hur ST-läkare som riskerar hamna i svårighet för att uppnå enskilda delmål, sin professionella utveckling generellt eller av personliga skäl, ska kunna hjälpas.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

Teoretiska kurser planeras in i utbildningsprogrammet. Tid finns avsatt för självstudier. Alla ST-läkare ingår i en basgrupp i arbetsmodellen "ST-forum" som finns i Stockholm. På vårdcentralen har man regelbundna läkarmöten varje vecka där man lyfter patientfall, medicinska frågeställningar, går igenom nya rön och rutiner samt har ibland föreläsning/dialog kring specifika teman.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkarna genomgår den teoretiska utbildning som definieras i det individuella utbildningsprogrammet.

Föreskrift

- SR samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildning.

Allmänna råd

- Intern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Extern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Tid för regelbundna självstudier planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Det ges möjlighet att gå kurs i forskningsmetodik samt att få tilldelad handledare till vetenskapligt arbete i sjukvårdsområdet. Kvalitetsarbete planeras av ST-läkarna. På vårdcentralen har man läkarmöten varje vecka där man samtalar kring patientfall, rutiner och nya rön men man gör inte formell kritisk granskning av vetenskaplig litteratur. Med den kunskap som finns på enheten ser vi goda möjligheter att utveckla detta lokalt och man rekommenderas även se över möjligheten att genomföra denna typ av vetenskapliga granskningar i ST-forums basgrupper.

Föreskrift

- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Goda förutsättningar finns för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkarna ges möjlighet att utveckla kunskap om och kompetens i kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.
- Goda förutsättningar finns för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.
- ST-läkarens kompetens i kvalitetsutveckling bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

Kvalitetsindikator

- ST-läkares genomförda individuella arbeten publiceras eller presenteras vid vetenskapliga möten.
- Tillgång till ett välfungerande doktorandprogram finns.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.
- Minst ett, på enheten utfört, självständigt forskningsprojekt har publicerats i vetenskaplig tidskrift eller presenterats vid vetenskapligt möte de senaste två åren.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

På Alby vårdcentral finns goda möjligheter att träna ledarskapskompetens och vi får beskrivet att man i verksamheten genomför viss träning av både ledarskap, pedagogisk och kommunikativ kompetens. Återkoppling sker avseende bedömning av dessa kompetenser till ST-läkaren men kan strukturera och förtydliga detta, tex genom etablerade utvärderingsinstrument. ST-läkarna handleder ibland studenter men man kan utveckla återkoppling även på detta område. Från studierektorn kan man få stöd att kompletta enhetens goda kultur med tydligare struktur för bedömning och återkoppling av de kompetenser som målbeskrivningen innefattar.

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i ledarskapskompetens.
- ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling.
- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen såväl muntligt som skriftligt i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms och återkoppling sker.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.